

בש"פ 319/15 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 319/15

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. פלוני

בקשה רביעית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: א' בשבט התשע"ה (21.1.2015)

בשם המבקשת: עו"ד אופיר טישלר
בשם המשיבים: עו"ד אלי בניה; עו"ד אבי דהן

החלטה

1. בקשה רביעית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), בגדרה מבוקש כי מעצר המשיבים יוארך מיום 23.1.2015 ב-90 ימים נוספים, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 13-07-53758 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם. לאחר הדיון בבקשה, ביום 21.1.2015, הוארך מעצר המשיבים עד למתן החלטה בבקשה.

המשיב 1 מואשם בעבירות רצח, קשירת קשר לפשע, חטיפה לשם סחיטה, חטיפה לשם כליאה, כליאת שווא,

עמוד 1

סחיטה בכוח, סחיטה באיומים ותקיפה בנסיבות מחמירות. המשיב 2 מואשם בעבירות קשירת קשר לפשע, חטיפה לשם סחיטה, סחיטה בכוח, סחיטה באיומים וסיוע שלאחר מעשה.

תמצית כתב האישום ופירוט הליכי המעצר וההליך העיקרי הובאו בהרחבה בהחלטת הארכת המעצר הקודמת בעניינם של המשיבים (השופט י' דנציגר, בש"פ 6763/14 מיום 22.10.2014). לשם הנוחות אביא את עיקריהם גם כאן.

כתב האישום

2. כתב האישום נגד המשיבים הוגש ביום 29.7.2013.

על-פי המתואר באישום הראשון - המיוחס לשני המשיבים (שהם אחים) - בחודש מרץ או אפריל 2011 עזבה אשתו של המשיב 1 (להלן: ע') את ביתם בעקבות התנהגותו של המשיב 1 כלפיה, לקחה עמה את שתי בנותיהם (ילידת 2009 וילידת 2011), ועברה להתגורר בבית הוריה שבעזריה. לאחר עזיבתה, התקשר המשיב 1 לע' ולבני משפחתה מספר רב של פעמים, וכן הגיע לבית הוריה של ע', ואיים על ע' ועל אמה כי ירצח את ע' ואת אחיה ואחותה, וכי יחטוף את אחותה הקטינה של ע' ויירה בהם. כל זאת, על מנת לאלץ את ע' לשוב לביתו שבפזורת "....." שליד

כעבור זמן מה, במועד שאינו ידוע למבקשת, קשר המשיב 1 קשר עם המשיב 2, עם קרוב משפחה נוסף (להלן: ח.) ועם אחרים (א., ח., ואחרים שזהותם אינה ידועה) לחטוף את אחיה של ע' (להלן: האח) ובאמצעות חטיפתו לאלץ את ע' להחזיר את הבנות למשמורתו של המשיב 1.

בתאריך 21.6.2011 או בסמוך לכך, לאחר ששכנע המשיב 1 את האח ואת חברו להתלוות אליו לנסיעה, בקרבת מעלה אדומים עצר המשיב 1 את הרכב, ואליו נכנסו המשיב 2 וח.. האח שאל לפשר העניין, והמשיב 1 ענה לו כי הוא "סבל הרבה ממנו ומבני משפחתו, וכעת הוא רוצה לחנך אותם". מיד לאחר מכן, פתח המשיב 1 בנסיעה מהירה לכיוון "נבי מוסא", ובדרך לקחו השלושה מהאח ומחברו את הטלפונים הניידים שלהם וכיבו אותם. כעבור כחצי שעה, בהגיעם לאזור מדברי, עצר המשיב 1, יצא מהרכב, קשר את ידיו של האח באמצעות שרוכי נעליו, ועזב את המקום כשהמשיב 2 וח. נותרו לשמור על האח ועל חברו. בהמשך, חזר המשיב 1 לאזור המדברי, העלה את הארבעה לרכבו, והמשיך בנסיעה מספר שעות, עד שעצר שוב באזור מדברי נוסף. בשלב זה, עזב ח. את המקום, ואילו המשיבים, האח והחבר החלו צועדים במדבר במשך שעות ארוכות עד שהגיעו לבאר-שבע בסמוך לשעה 07:00 בבוקר שלמחרת.

בשלב זה הגיע ח., והסיע את כולם לאזור מדברי אחר. המשיב 1 וח. נסעו מהמקום, והמשיב 2 נשאר לשמור על האח ועל חברו. בהמשך, סמוך לשעה 18:00 חזרו המשיב 1 וח., העלו את החבר לרכבם, יחד עם האחרים שזהותם אינה ידועה, ונסעו לתחנת דלק באיזור ים-המלח, שם השאירו את החבר.

בסמוך לשעה 23:00, אספו א. וח. את האח ואת המשיב 2, ולאחר נסיעה שנמשכה מספר שעות בה החליפו

רכבים, שוחרר האח בתחנת דלק "אלמוג". א. וח. הורו לאח למסור לבני משפחתו כי חטפו אותו, וכי בפעם הבאה "יעשו משהו יותר מסוכן". בשלב כלשהו יצר המשיב 1 קשר טלפוני עם ע' ואמר לה שאחיה נמצא עמו, ו"אם היא אוהבת אותו [את האח] ורוצה אותו חי, עליה לתת לו את הבנות". ע' סירבה בהתחלה, אך בהמשך, ולאחר שהמשיב 1 התקשר אליה מספר פעמים, הסכימה להעביר לו את הבנות.

בשעות הערב שלפני שחרורו של האח, הגיע ח. יחד עם אחר לעזריה ולקח את הבנות מע'.

3. על-פי עובדות האישום השני, המתייחס למשיב 1 בלבד, לאחר האירועים האלו, התגוררו הבנות בביתה של גרושתו של המשיב 1 (להלן: ר'), הממוקם בסמוך לביתו. ע', אשר התקשתה לשאת נטל הפרידה מבנותיה, פנתה לעזרת ר' וכן לעזרת האחין של המשיב 1 (שהוא גם האחין של המשיב 2, של א. ושל ח. להלן: האחין). בסיועם, וללא ידיעתו של המשיב 1, פגשה ע' את בנותיה מספר פעמים ושוחחה עמן בטלפון.

במועד לא ידוע, קשר המשיב 1 קשר עם א. ועם ח. לחטוף את האחין ולכלוא אותו בביתו בשל מעורבותו במפגשים הסודיים שבין ע' לבנותיה. ביום 16.5.2013 הגיעו המשיב 1 וא. לבית סבו של האחין, והורו לו לצאת מהבית ולהיכנס לרכב באיומי סכין. השניים לקחו את הטלפון הנייד של האחין, הסיעו אותו לשטח פתוח, שם היכוהו, קשרו חבל סביב צווארו, וגררו אותו על גבי הקרקע. לאחר מכן, הסיעו את האחין לביתו של המשיב 1, ומנעו ממנו לצאת עד ליום 17.5.2013 בסמוך לשעה 01:00, אז שחררו אותו, אך המשיב 1 הורה לו לשוב בשעה 08:00, ואמר לו שאם לא כן - ירצח אותו. האחין שב לביתו של המשיב 1 ונכלא למשך יומיים נוספים. בימים הבאים המשיב 1 קרא לאחין להגיע לביתו למשך כמה שעות כל יום, האחין ציית לקריאות אלו, למעט פעם אחת, בה סירב, ובעקבות זאת הוכה על-ידי א.. בשלב מסוים הצליח האחין להימלט מא. והלך ברגל עד לתחנת המשטרה בערד.

4. על-פי עובדות האישום השלישי, המיוחס למשיב 1 בלבד, במספר מועדים התקשר המשיב 1 לע' ולאחיה ואיים כי ירצח את בנותיו, וכי "תהיה שחיטה ... שהדם יישפך, כך אני רוצה לעשות" ובמקרה אחר "יהיה טבח ... אני רוצה שיהיה טבח". דברים אלו נאמרו נוכח הבנתו של המשיב 1 כי ע' אינה מתכוונת לשוב ולחיות עמו, וכי היא מנהלת קשרים עם גברים אחרים.

ביום 20.5.2013 איים המשיב 1 על בתו הקטנה ואמר לה כי הוא הכין לה ולאחותה קבר. למחרת אותו יום, ביקש המשיב 1 מבנו מנשואיו הראשונים כי יביא אליו את בנותיו אשר שהו באותה עת בביתה של ר', גרושתו. המשיב 1 הכניס את הבנות לביתו, ושם חנק אותן, ולאחר מכן תלה אותן בחבלים מתקרת ביתו, והותירן תלויות באוויר.

5. על-פי עובדות האישום הרביעי, המיוחס למשיב 2 בלבד, מיד לאחר האירוע המתואר, סייע המשיב 2 למשיב 1 להסתתר מפני המשטרה, סיפק לו צרכי מחיה שונים באזור מסתורו, וכל זאת כאשר הוא מודע לעובדה שהמשיב 1 נמלט מהמשטרה לאחר שרצח את בנותיו.

הליכי המעצר

6. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. לאחר עריכת תסקיר בעניינם, ביום 8.10.2013 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב 2 עד תום ההליכים, וביום 11.9.23013 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב 1 עד תום ההליכים, בהסכמתו.

משעברו תשעה חודשים ולא הסתיים ההליך העיקרי נגד המשיבים, הורה בית משפט זה (השופט א' שהם) על הארכת מעצרו של המשיבים בתשעים ימים נוספים, בהסכמתם, ביום 27.4.2014, וכך גם ביום 21.7.2014.

ביום 22.10.2014 הוארך מעצרו של המשיבים בשלישית בתשעים ימים נוספים (השופט י' דנציגר). עד לאותו מועד התקיימו עשרה מועדי הוכחות, במהלכן העידו ארבעה מילדיו הקטינים של המשיב 1, גרושתו, אחיה של ע', וחמישה עדים נוספים. כמו כן, היו קבועים באותו מועד 13 מועדים נוספים לשמיעת הוכחות, אשר היו צפויים להתקיים עד לסוף חודש ינואר 2015. בהחלטתו, עמד השופט י' דנציגר על מסוכנותם של המשיבים הנלמדת ממעשיהם, ודחה את טענות המשיב 2 בדבר מעורבותו הזניחה באישומים המיוחסים לו. כמו כן, צוין כי ההליך העיקרי בתיק מתנהל בקצב משביע רצון, וגם משום כך התקבלה הבקשה להאריך את מעצרו של המשיבים.

בהמשך, הוגשה בשם המשיב 2 בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי, במסגרתה נטען לחלוף הזמן ולכרוסום ראיתי. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, ובית משפט זה אישר החלטה זו כשדחה את הערר שהגיש המשיב 2 (בש"פ 7815/14 מיום 9.12.2014, השופט נ' סולברג). עם זאת, נקבע כי בהתחשב בתקופת המעצר הארוכה עד כה (כשנה וחצי), בשים לב לכך שמרבית עדויות התביעה ביחס למשיב 2 נשמעו, שהמשך המשפט יתמקד במשיב 1 ולא במשיב 2, בהתחשב באופן סיום עניינם של אחרים בפרשה ובמצבו הרפואי של המשיב 2 - הורה בית המשפט לשירות המבחן להכין תסקיר מעצר עדכני בעניינו של המשיב 2 על מנת שיעמוד בפני בית המשפט בדונו בבקשה הרביעית להארכת מעצרו (היא הבקשה דנא). כפי שיפורט להלן, תסקיר זה לא הוגש.

ההליך העיקרי

7. עד מועד הגשת הבקשה דנא התקיימו 19 ימי דיון בהם נשמעו עדי תביעה ונקבעו 18 מועדים נוספים לשמיעת ההוכחות, אשר האחרון שבהם קבוע לאמצע חודש מאי 2015.

הבקשה דנא

8. בבקשה דנא חוזרת המבקשת על טיעוניה לפיהן יש להאריך את מעצרו של המשיבים הן בשל המסוכנות המיוחסת להם והנלמדת מחומרת העבירות בהן הם מואשמים, והן בשל החשש מהימלטות ומשיבוש הליכי משפט אשר גובר נוכח הימלטותו של המשיב 1 מהמשטרה סמוך לאחר רצח בנותיו וסיועו של המשיב 2 בהימלטות זו. עוד מציינת המבקשת כי מסוכנותו של המשיב 2 נלמדת גם מהתסקיר שהוכן בעניינו ומעברו הפלילי המכביד, הכולל שש הרשעות קודמות ועונשי מאסר בגין עבירות אלימות, רכוש וסמים. המבקשת מבהירה כי שמיעת התיק מתקדמת בקצב משביע רצון וכי היא צפויה להתקדם באופן משמעותי במהלך תקופת הארכת המעצר המבוקשת.

בדיון הובהר כי לא נערך תסקיר מעצר עדכני בעניינו של המשיב 2. לדברי באת-כוח המבקשת, נמסר לה משירות המבחן כי הם לא קיבלו את הבקשה לערוך תסקיר עדכני כאמור. בא כוח המשיב 2 טען כי שירות המבחן מסר לו שאין הוא רואה עצמו מחויב לערוך תסקיר נוסף.

9. באי-כוח המשיבים טענו בדיון כי התיק לא מתקדם באופן משמעותי וכי יש לתת משקל לכך שהמשיבים עצורים למעלה משנה וחצי.

בעניינו של המשיב 2 נטען כי מצבו הרפואי חמור, כי הוא משותק בגפיו וסובל מבעיות נוירולוגיות, דבר אשר מפחית את מסוכנותו הנטענת באופן ניכר. כמו כן, נטען כי ההוכחות בעניינו הסתיימו, ומועדי הדיון שנותרו יתמקדו, למעשה, באישומים נגד המשיב 1 לבדו. על-כן, לדברי בא-כוחו, מתאיין החשש משיבוש הליכים, שכן כל העדים הרלוונטיים לעניינו של המשיב 2 כבר העידו. צוין גם כי המעורבים הנוספים בפרשה דנא נשפטו זה מכבר, וקיבלו עונשים קלים, ומשכך ניתן להניח שמשך מעצרו של המשיב 2 עולה כדי העונש שיושת עליו. בנוסף נטען כי אי הכנת התסקיר, עליו הורה השופט סולברג, מחייב את שחרורו של המשיב 2 לאלתר, שכן יש בכך משום הפרת החלטה של בית משפט והמשיב 2 אינו אמור להוסיף ולהיות עצור בשל מחדל זה.

דיון והכרעה

10. ככלל, בהחלטה על הארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, יש לאזן בין זכותו של הנאשם לחירות לבין אינטרסים מתחרים ובהם הגנה על שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. במסגרת האיזון, נלקחים בחשבון שיקולים בדבר התמשכות ההליך והסיכונים הכרוכים בשחרורו (בש"פ 5253/14 מדינת ישראל נ' פלוני (4.8.2014) בפסקה 8).

11. באשר למשיב 1, נראה כי אין חולק על כך שהמסוכנות הנלמדת מהמעשים המיוחסים לו, ומהאכזריות הנוראה שהיתה כרוכה בביצועם, היא יוצאת דופן בחומרתה. נגד המשיב 1 עומדים שלושה אישומים, אשר מפרטים שורה של מעשי אלימות חמורים, מתוכננים ומתמשכים, ובתוכם – רצח שתי בנותיו ותלייתן. כמו כן, על-פי האישום האחרון, המשיב 1 נמלט והסתתר מהמשטרה לאורך כחודש וחצי, דבר אשר מדגיש את החשש מפני שיבוש הליכי משפט על ידו, לו ישוחרר ממעצר.

באשר להתמשכות ההליך העיקרי, אכן נראה כי יתכן שניתן היה לזרז במשהו את שמיעת העדויות ואת קצב התקדמות התיק. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שמדובר בתיק מורכב, הכולל מספר רב של עדים וארבעה אישומים שונים. כאמור, עד למועד הגשת הבקשה התקיימו 19 ישיבות במהלך העידו 22 עדים, ונקבעו 18 מועדי הוכחות נוספים אשר יתייחסו בעיקר לאישומים נגד המשיב 1. יש להניח כי ההתקדמות בתיק במהלך תקופת הארכת המעצר המבוקשת תהיה משמעותית, ותקדם את ההליך אל עבר סיומו.

משכך, ובעיקר נוכח מסוכנותו הגבוהה של המשיב 1 הנלמדת ממעשיו, דין הבקשה בעניינו להתקבל.

12. באשר למשיב 2, אעיר תחילה כי יש להצר על כך שלא נערך תסקיר עדכני בעניינו בהתאם להוראת בית משפט זה בהחלטת השופט נ' סולברג מיום 9.12.2014. בהעדר תסקיר עדכני כנדרש, ונוכח האמור בתסקיר שנערך בעניינו של המשיב 2 לעת תחילת מעצרו (תסקיר מיום 7.10.2013), לפיו קיימת רמת סיכון גבוהה מאוד להישנות מעורבות של המשיב 2 בפלילים, אין מקום להורות על שחרורו לאלתר ואין מנוס מקבלת החלטה רק לאחר שיוכן תסקיר עדכני. יודגש כי מסוכנותו של המשיב 2 אינה נלמדת אך מהתסקיר שנערך בעניינו, כי אם גם מחומרת המעשים המיוחסים לו. כפי שציין השופט י' דנציגר בהחלטתו מיום 22.10.2014, מעורבותו של המשיב 2, כפי שעולה מהמתואר בכתב האישום, אינה זניחה ונראה כי הוא היה שותף לכל שלביו של אירוע החטיפה. כמו כן, נוכח המעשים המתוארים באישום הרביעי, לפיו סייע המשיב 2 לאחיו (המשיב 1) להסתתר מפני המטרה, עולה החשש שמא, לו ישוחרר ממעצר, ינסה להמשיך ולסייע לו תוך שיבוש הליכי המשפט.

13. עם זאת, איני מתעלם מהטענות הנוגעות למצבו הרפואי של המשיב 2, מכך שהוא נתון במעצר זמן ממושך, ומכך שימי הדיון הקבועים לחודשים הבאים מכוונים לאישומים אשר הוא אינו מואשם בהם. אולם, כדי להעריך האם בכל אלו יש כדי להפחית את מידת המסוכנות המיוחסת למשיב 2, או לאפשר את שחרורו בהתחשב במכלול, יש צורך, כאמור בהחלטתו של השופט נ' סולברג, לערוך תסקיר עדכני בעניינו, ולהגישו לבית המשפט המחוזי אשר ישקול את האמור בו ויחליט בעניין.

בשלב זה, נוכח כל האמור לעיל, אין לשחרר את המשיב 2 ממעצר, ועל-כן, הבקשה להארכת מעצרו מתקבלת, בכפוף לאמור לעיל בדבר קיום דיון בסוגית מעצרו לאחר שיוגש תסקיר מעודכן.

14. מעצרו של המשיבים 1-2 מוארך בזאת בתשעים ימים החל מיום 23.1.2015, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 53758-07-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

שרות המבחן יכין עד ליום 8.2.2015 תסקיר מעצר משלים בעניינו של המשיב 2. התסקיר יוגש לבית המשפט המחוזי אשר יקבע דיון בסמוך לאחר קבלתו ויבחן את האפשרות לשחרר את המשיב 2 בתנאים נוכח מכלול הנסיבות. בית המשפט המחוזי יפעל כחכמתו ומסור לו שיקול דעת מלא לקבל כל החלטה כפי שיראה לו נכון וראוי.

ניתנה היום, ה' בשבט התשע"ה (25.1.2015).

שופט